

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/448/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2111210399
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2012:2111210399.1

Uznesenie

Krajský súd v právnej veci starostlivosti o maloletú L. V., nar. IX.XX.XXXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, dieťa rodičov: matka N. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom X., P. XX, zast. JUDr. Helena Čerešňová, advokát, Horné predmestie 216/16, 900 21 Svätý Jur, otec T. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z., P. XX, zast. JUDr. Luciou Sukopovou, advokátkou, Advokátska kancelária Trnava, Františkánska 5, o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu, o návrhu navrhovateľky o vydanie predbežného opatrenia, na odvolanie odporcu proti uzneseniu Okresného súdu v Trnave č.k. 13C/72/2012-171 zo dňa 29. októbra 2012, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvého stupňa sa m e n í tak, že sa návrh na nariadenie predbežného opatrenia z a m i e t a.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd nariadil predbežné opatrenie s nasledujúcim znením: „Súd zveruje maloleté dieťa L. V., nar. IX.XX.XXXX, do osobnej starostlivosti matke N. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom X., do právoplatného skončenia súdneho konania vedeného na tunajšom súde pod sp.zn. 13C/72/2011, ktorá bude maloletú zastupovať a spravovať jej majetok. Odporca T. V. má právo osobne sa sýkať s maloletou L. V., nar. XX.XX.XXXX každú páru sobotu v mesiaci v čase od 10.00 hod. do 18.00 hod., pričom miestom odovzdania a prevzatia dieťaťa bude miesto bydliska matky v X. a to len ak s tým maloletá bude súhlasiť, v opačnom prípade s ňou môže odporca udržiavať len telefonický kontakt.“ Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 102 ods. 1 O.s.p., § 74 ods. 1, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1 písm. b) O.s.p., skutkovo zdôvodnil tým, že vykonaným dokazovaním zistil, že je potrebné predbežným opatrením dočasne upraviť pomery účastníkov v záujme maloletého dieťaťa a tým poskytnúť súdnu ochranu maloletému dieťaťu, ktoré opakovane vyjadrilo svoj názor ostať u svojej matky a taktiež opakovane sa vyjadrilo, že má pred svojím otcom strach. Tieto skutočnosti boli potvrdené jednak somatickými prejavmi stresu na maloletej, ako aj svedeckou výpoveďou T. V. W.. Navrhovateľka ako matka maloletej, plnoletá osoba, spôsobilá na právne úkony, zamestnaná, bývajúca s maloletou, je dostatočnou zárukou splnenia účelu dočasnej starostlivosti berúc do úvahy aj skutočnosť, že nebude zmenené výchovné prostredie a nebudú pretrhnuté rodinné väzby na otca. Súd zobral do úvahy aj ústretovejší postoj matky v snahe spolupracovať s otcom vo veci starostlivosti o maloletú. Navrhovateľka bude dočasnú starostlivosť maloletej vykonávať v jej záujme a súd preto rozhodol v záujme maloletej. Predbežné opatrenie bolo dôvodné nariadiť aj z toho dôvodu, že vo veci bude konané kontrolné znalecké dokazovanie znalcom, psychológom, a to s ohľadom na výsledky doterajšieho dokazovania, pretože od doby vykonaného znaleckého posudku, od marca 2012, došlo k vykonaným dôkazom, ktoré sú odlišné od zistenia konkrétnych skutočností v predchádzajúcom období, najmä potom čo maloletá L. bola vypočutá na pojednávaní vo veci, ktorá zápisnica je súčasťou spisového materiálu.

Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie odporca prostredníctvom svojej právnej zástupkyne. Z toho dôvodu, že súd prvého stupňa nedostatočne, neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností § 205 ods. 2 písm. c), dospel na

základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p, ako aj preto, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. Súd pri rozhodovaní bral pri do úvahy výpoveď maloletej na pojednávaní 24.10.2012 a výpoveď svedkyne - riaditeľky ZŠ v Z.. V odôvodnení súd tvrdí, že zobral do úvahy aj ústretovejší postoj matky v snahe spolupracovať s otcom vo veci starostlivosti o maloletú, ako aj fakt, že nebudú týmto rozhodnutím pretrhnuté ani rodinné väzby na otca. Dcéra sa však podľa vyjadrenia odvolateľa vôbec nestretla, nekomunikovala s ním viac ako 1 mesiac, čo pokladá za absolútny rozpor so záujmom maloletého dieťaťa. Právna zástupkyňa ešte pred výsluchom maloletej L. namietala tento výsluch, z dôvodu ovplyvnenia matkou, a zároveň predložila do konania potvrdenie ZŠ i MŠ Zavar o tom, že maloletá L. bola chorá od 17.10.2012 do 23.10.2012, v stálej starostlivosti matky bez možnosti kontaktu otca. Tým znemožnila dcére akýkoľvek kontakt s otcom, pričom predtým bola maloletá L. v rovnocennom kontakte s otcom každý druhý týždeň. Poukazuje odvolateľ na tvrdenie znalca, že najvhodnejším riešením úpravy pomerov by bolo zverenie dieťaťa do striedavej starostlivosti. Maloletá vyjadruje ochotu žiť s oboma rodičmi, chce chodiť do pôvodnej školy. Je potrebné, aby sa zachovala návšteva toho istého školského zariadenia. Zároveň vyjadrila obavu, že by mala ostať na stálo u matky a viac by sa nevidela s otcom. Vyplýva to aj zo správy, ktorú podal kolízny opatrovník 05.10.2012. Prvostupňový súd sa vôbec s touto správou nevysporiadal. Výsluch maloletej však pred Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny robil odborný psychológ PhDr. Petra Kubičková, ktorá už pozná maloletú L. dlhšiu dobu a absolvovala viacero stretnutí s ňou a maloletá bola v kľude, výpoveď nebola robená v strese a to konštatuje aj psychologička, že bezprostredne bez akýchkoľvek náznakov tenzie komunikovala primerane jej veku. Výsluch maloletej na pojednávaní 24.04.2012 nevykonával psychológ - odborník v oblasti detskej psychiky a nie je možné dať tomuto výsluchu, navyše namietanému pre ovplyvnenosť maloletej matkou dôkaznú váhu, akú mu súd prikladal. Keďže má maloletá L. približne 10 rokov, nemôže reagovať takým spôsobom ako reagovala na pojednávaní 24.10.2012, pričom odvolateľ poukázal na jej slovné vyjadrenia, ktoré nie sú prirodzené maloletemu dieťaťu. Poukázal na to, že striedavá starostlivosť bola na základe dohody rodičov fakticky realizovaná už od mája 2011. V tej súvislosti sa poukázalo tiež na ustanovenie § 24 ods. 4 zákona o rodine, pričom mal súd dbať, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany oboch rodičov a rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s oboma rodičmi. Aj pred psychologičkou PhDr. Petrou Kubičkovou sa maloletá vyjadrila, že mama jej hovorila, že bol súd a na ňom pani sudkyňa sa vyjadrila, že dcéra má byť u matky, pretože u nej chce byť. Práve pred touto psychologičkou sa maloletá Patrícia vyjadrila, že má obavu, že by mala ostať stálo u matky a viac by sa nevidela s otcom. Po pojednávaní 03.10.2012 začala matka systematicky porušovať zabehnutý systém striedavej výchovy, ako náhle dovezol otec dcéru do školy dňa 15.10.2012, kedy si ju poobede v zmysle dohody vyzdvihla matka, už mal otec vidieť maloletú len v škole, a to 16.10.2012, lebo 17.10.2012 ju vzala matka lekárke. Niekoľko dní bezprostredne pred výsluchom bola maloletá po absolútnom vplyvom matky a jej rodiny. Odvolateľ tiež nesúhlasil s tým, že ak maloletá bude súhlasiť, v opačnom prípade s ňou môže odporca udržiavať len telefonický kontakt, súd tak umožnil matke zabraňovať v styku maloletej s otcom naďalej. Matka navyše nepreukázala žiadny relevantný dôvod, prečo by mali byť dočasne upravované pomery účastníkov ani obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. Predbežné opatrenie má autoritatívne nariadiť určitú úpravu práv a povinností, nie je preto možné, aby dávalo možnosť 8-ročnému dieťaťu zvoliť si, či sa chce alebo nechce stretnúť s otcom. Nemôže nechať súd rozhodovať samostatné dieťa o tom, či sa stretne s druhým rodičom. Musí nariadiť určitú, konkrétnu úpravu práv a povinností, a to v záujme maloletého dieťaťa. Záujmom dieťaťa je rovnocenný vzťah s oboma rodičmi. Z povahy rozvodového konania vyplýva, že toto rieši výlučne otázky úpravy rodičovských práv a povinností na čas po rozvode vydaním predbežného opatrenia, ktoré upravuje práva a povinnosti k maloletemu na čas do rozvodu. Podľa názoru odvolateľa došlo k úprave vymykajúcej sa z rámca predmetu konania. Preto navrhol zmeniť rozhodnutie súdu prvého stupňa tak, že sa návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietne.

Vyjadrením navrhovateľky k tomuto odvolaniu je v tom zmysle, že odporca bol vždy pri výsluchu maloletej L., maloletá L. všetko citlivo vníma, odporca zjavne potreboval mal výpoveď dieťaťa pod kontrolou, pričom zrejme aj predpokladal, ako by dcéra vypovedala v jeho neprítomnosti. Len raz sa jej podarilo otcovi vyjadriť svoju nevoľu ohľadom bývania s ním, na čo odporca reagoval bitkou a nadávkami. L. v závere svojej výpovede jasne povedala, že ak by bol v pojednávacej miestnosti prítomný jej otec povedala by rovnako ako na úrade. Keďže však otec v pojednávacej miestnosti prítomný nie je, vraví pravdu. Práva a povinnosti k maloletej L. neboli upravené, súdom bolo potrebné asi nejakým spôsobom upraviť tieto práva a povinnosti, išlo však výlučne len o núdzové riešenie na

čas do relevantného rozhodnutia súdu, pričom určite nie je možné hovoriť o súhlase navrhovateľky so striedavou starostlivosťou. V tej súvislosti poukázala aj na rešpektovanie záujmov dieťaťa, ustanovenie § 24 ods. 4 zákona o rodine, pričom je zrejmé aj zo znaleckého posudku založeného v súdnom spise, v ktorom aj samotný znalec uviedol, že výchovné postoje rodičov sú odlišné v hodnotách, a preto pokiaľ navrhovateľka vedie disciplinovaný a na voľný čas a prácu centrováný životný štýl, vo výchove zdôrazňuje dôslednosť, disciplínu, atď., otec je vo výchove benevolentnejší, nie je dôsledný v príkazoch a zákazoch. Keď otec nepovažuje okolnosti opísané svedkyňou - riaditeľkou ZŠ Zavar za závažné, t.j. odporca nepovažuje vôbec za závažné, že sa jeho vlastné dieťa pred ním skrýva, nechce byť v jeho prítomnosti a je vystresované, keď už počuje mužský hlas. Odporca týmto svojím vyjadrením opätovne potvrdil svoju samofúbosť a nadradenosť svojich vlastných záujmov nad pocitmi vlastného dieťaťa. Svojimi tvrdeniami obsiahnutými v odvolaní len potvrdil, že mu ani tak nezáleží na záujmoch maloletej L., ako na realizovaní si vlastných záujmov. Preto žiadala, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa v plnom rozsahu potvrdil.

Vyjadrenie kolízneho opatrovníka k odvolaniu je také, že petit predbežného opatrenia nie je dostatočne konkrétny, špecifický a určitý, keďže cieľom predbežného opatrenia má byť účinná a rýchla ochrana práv. Zároveň navrhujú doplniť kontrolné znalecké dokazovanie so zameraním na vhodnosť zverenia maloletej L. do osobnej starostlivosti jednému z rodičov, alebo do striedavej starostlivosti oboch rodičov vzhľadom na vykonané dokazovanie doposiaľ aj výpoveď maloletej L. na pojednávaní 24.10.2010 i na referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Trnave.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací § 10 ods. 1 O.s.p., potom čo zistil, že odvolanie je podané včas a oprávnenou osobou § 201 a § 204 O.s.p. vzhľadom na to, že sa jedná o vec, ktorú možno začať i bez návrhu starostlivosti o maloletú, preskúmal nielen obsahom a dôvodmi podaného odvolania podľa ustanovenia § 212 ods. 2 písm. a) O.s.p. a zistil, že nie sú v danom prípade predpoklady na potvrdenie rozhodnutia súdu prvého stupňa podľa ustanovenia § 219 O.s.p. alebo na jeho zrušenie podľa ustanovenia § 221 ods. 1 O.s.p. vzhľadom k tomu, že sa jedná o predbežné opatrenie, ktoré môže odvolací súd iba zmeniť alebo potvrdiť.

V predmetnej veci bolo vydané predbežné opatrenie za konania podľa ustanovenia § 102 ods. 1 O.s.p. Jedná sa o konanie o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k maloletým deťom.

Obsahom odvolania proti uzneseniu, ktorým bolo takémuto návrhu vyhovené bolo aj dôrazné poukázanie na charakter konania, že z povahy rozvodového konania vyplýva, že toto rieši výlučne otázky úpravy práv a povinností na čas po rozvode, teda po právoplatnosti rozvodového rozsudku § 22 a nasl., teda vydaním predbežného opatrenia, keď sa upravujú práva a povinnosti na čas do rozvodu. Podľa názoru odvolateľa došlo k úpravy vymykajúcej sa z rámca predmetu konania v prejednávanej veci.

Podľa ustanovenia § 24 ods. 1 zákona o rodine, v rozhodnutí, v ktorom sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti a kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného. Súd, ktorý konal o rozvode manželstva rozhoduje zásadne len o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode, nemôže teda upraviť žiadnu povinnosť súvisiacu s úpravou výkonu rodičovských práv a povinností inak, než v nadväznosti na právoplatnosť výroku o rozvode. Podľa Zborníku zmerníc uznesení rozborů a hodnocení soudní praxe NS, z rokov 1965 až 1967 zväzok I., ktorý vydal Najvyšší súd ČSSR v roku 1974 na strane 251 je uvedené, že nie je nikdy možné v konaní o úprave práv a povinností rodičov k maloletému na čas po rozvode spojenom obligatórne s konaním o rozvod manželstva určiť začiatok plnenia vyživovacej povinnosti na maloleté dieťa pred právoplatnosťou rozsudku o rozvode. Celá úprava výkonu rodičovských práv a povinností smeruje len do času, ktorý nastane po právoplatnosti rozhodnutia o rozvode. Preto ak nastali pred rozvodom okolnosti, ktoré odôvodňujú úpravu rodičovských práv a povinností, potom upraví ich výkon súd v starostlivosti o maloletých na základe ustanovenia § 36 zákona o rodine. Úprava obsiahnutá v rozsudku poručenského súdu stratil účinnosť právoplatnosťou výrokov týkajúcich sa výkonu rodičovských práv a povinností na

čas po rozvode. K zániku účinnosti tejto úpravy nemožno viazať na právoplatnosť výroku rozsudku o rozvode manželstva, keďže výrok o rozvode manželstva a výrok o úprave výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode majú samostatný skutkový základ. V opravnom konaní sa preskúmavajú samostatne tak, že nemožno vyvodiť, že by museli nadobudnúť právoplatnosť súčasne (Z III. str. 328 alebo R40/1965). Ak by bolo počas konania o rozvod manželstva potrebné upraviť výkon rodičovských práv a povinností predbežným opatrením, nemôže toto predbežné opatrenie vydať súd, ktorý koná o rozvode manželstva rodičov dieťaťa. Dôvodom je práve skutočnosť, že rozvodový súd upravuje len otázky výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode, nie na čas do rozvodu. Riešenie týchto otázok patrí súdu starostlivosti o maloletých podľa ustanovenia § 36. O predbežnom opatrení sa potom v takomto prípade rozhoduje tiež v konaní starostlivosti o maloletých. Pri nariadení predbežného opatrenia poručenský súd je povinný ex offio konanie vo veci samej začať podľa ustanovenia § 76 ods. 3 O.s.p. Môže tak urobiť pripojením výroku o začatí konania do výrokovej časti predbežného opatrenia alebo osobitným uznesením o začatí konania.

Odvolací súd vzhľadom na predtým uvedené považoval tieto dôvody o nemožnosti rozhodovať v rozvodovom konaní predbežným opatrením o právach a povinnostiach k maloletému dieťaťu vzhľadom na charakter konania, že sa koná o týchto práva a povinnostiach len na čas po rozvode. Za najdôležitejší dôvod, pre ktorý musel rozhodnutie podľa ustanovenia § 220 O.s.p. zmeniť a návrh zamietnuť.

Vzhľadom na túto skutočnosť sa nezaoberal dôvodmi obsiahnutými v odvolaní odporcu, ktoré okrem tohto hlavného dôvodu v odvolaní použil.

Senát odvolacieho súdu rozhodol vo veci v počte hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.